СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 127. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 3 червня 1933. VOL. XLI. No. 127. Jersey City, N. J., Saturday, June 3, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ПРО ШИРШИЙ ПОГЛЯД НА ЖИТТЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЛЮДЕЙ

АННАПОЛІС. — Президент Рузвелт був присутний при роздачі дипльомів 432 кадетам, котрі покінчили „Невел Акедемі". Половина з тих кадетів буде шукати заняття цивільного, а це через обмеження, які пороблено в маринарці задля потреби заведення ощадностей. Друга половина сповнитиме військову службу.

З нагоди роздання дипльомів прийшлося президентови, як це звичайно буває, виголосити промову. Рузвелт заявив, що він є сам офіцером маринарки і знає добре життя офіцирів і мужви. Але не буде говорити про те життя, ні про становище офіцира. Зате президент звернув увагу на те, чого можливо кадети не чули в школі. І візвав їх памятати, що вони не є якоюсь специяльною, замкненою в собі, упривілейованою клясою з якимись окремими інтересами, але є частиною маси, яка складається з 120,000,000 людей, промисловців, купців, селян, бідних, багатих, безробітних і т. д., з якими треба жити на приязній стопі. Офіцири не можуть творити якоїсь кліки з якимись ідеями, котрі є відмінні від тих, якими жиє решта краю.

ФОРД ВАРТУЄ СОТКИ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

КОНКОРД (Ню Гемшір). — Фордова автомобілева компанія втратила минулого року на чисто $57,534,435.63. Та всетаки маєток Форда вартує ще $628,344,180.

ОГРАНИЧУЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ ВЕТЕРАНСЬКИХ ВИПЛАТ.

ВАШИНҐТОН. — Зприводу протесту, який піднято в сенаті проти „Індепендент Офісес Біл", прийшло до компромісу, котрий полягає на тім, що обмежено зменшування ветеранських допомог до 25%. Те обмеження відноситься тільки до тих ветеранів, котрі мали тілесні ушкодження на війні.

ПРОТИ ЗАВЕЛИКОГО ПОКРИТТЯ У ЗОЛОТІ.

ВАШИНҐТОН. — Економісти приходять до переконання, що економічна криза спричинена теж тим, що в пятьох краях сконцентровано 80% усього золота. Тому пропонують, щоб Лондонська Економічна Конференция рішила знизити покриття валюти до 25%.

Злучені Держави мають тепер 40% покриття. Тепер є в обігу яких $3,300,000,000. На це зложено золоту резерву на суму $2,880,000,000. Якби ухвалено, що вистарчає 25% покриття, тоді вистарчило би Злученим Державам держати на це покриття всього тільки $826,000,000, а яких два біліони долярів у золоті можнаб ужити на інші цілі. До того треба ще врахувати, що частину можна би покрити сріблом.

Теперішне покриття дозволяє Злученим Державам вибити банкнотів на суму $7,000,000,000, а при 25% золотім покриттю можна би випустити банкнотів на суму $11,000,000,000.

НЕВДЯЧНИЙ ВОКЕР.

НЮ ЙОРК. — Росел Шервуд твердить, що він не завідував фінансовими справами бувшого мейора Вокера, а тільки справами бувшої місс Беті Комптон, а теперішньої його жінки. Гроші, якими він орудував, не походили з ґрефтярських жерел. За свою вірну службу, як каже Шервуд, не діставін нічого, а навіть жалується, що Вокер не є льояльним для нього.

КОРИСТАЛИ З НЕЯСНОГО ПРАВА.

ВАШИНҐТОН. — Фердинанд Пікора, адвокат сенатського комітету, доказує, що фірма Морґана вела касові книги в такий спосіб, щоб якнайменше заплатити податку й тому не платила його в останніх трох роках. Притім покористувалася вона тим, що податковий закон дуже неясний і можна собі його ріжно толкувати.

ПОДЕКУДИ ПІДНОСЯТЬ ПЛАТНІ.

ФОЛ РІВЕР (Месечусетс). — З днем 12 червня піднесуть заробітні платні в фабриках Чарлтон, Дейвол і Пілґрім на 12 і пів проценту.

ПОБОЮЮТЬСЯ ІНФЛЯЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — „Чембер оф Комерс оф ди Стейт оф Ню Йорк" вислала до президента Рузвелта резолюцію, в якій заявляється проти нарушення теперішньої золотої стопи та інфляції, добачуючи в тій останній фінансову руїну краю.

ВРАХУВАЛИ $666,666.67 ЗА $1.

НЮ ЙОРК. — Судячи Чарлза Мічела за міліони долярів, які мали бути вплачені до державної каси титулом доходового податку, контрольори попали в книжках на суму $666,666.67, яку одержав Мічел титулом бонусу, а яку втягнено потім в книжки, як $1. Тепер ломлять собі голови над тою чудною бухгальтерійною калькуляцією.

ТЕЛЕФОНІСТИ-ГЕРОЇ.

НЮ ЙОРК. — Вручено три медалі тром телефоністам за їх геройчу службу, завдяки якій врятовано життя ріжним людям. Тими телефоністами з „Ню Йорк Телефон Компані" є: Френк Т. Дойл, Френк Д. Морфі і Едвард А. Гардінґ.

„КУРЕР ЛЬВОВСКІ" ХВИЛЮЄТЬСЯ.

Як відомо, вже від довшого часу, а головно по кожному комунікаті Ділового Комітету Свята „У. М. Х.", „Львівський Курєр" дістає пароксизм з пересердя. Вже не розріжнює „русинів" від Українців і нпр. в 123 ч. (з 4. 5. ц. р.) пише, що в святі „Українська Молодіж Христови" мають взяти участь „всі львівські й краєві рускі організації". А зновуж цими „рускими організаціями" проводитиме „били сотнік українскей армії, кс. Маліновскі"!

І потім, переказуючи останній комунікат, пише Курєр, що в часі походу „вольно (!!) бендзє несьць штандари жултонебеске, а на ринку одзнакі". Мабуть „католики" зпід „штандару" „Львівського Курєра" воліли би, щоби „вольно било несьць" червоні прапори. Воно без сумніву булоб вигідніше. А вслід за цим можна би було репетувати за кордоном, що всі Українці це большевики, так, як це було в 1919 р., коли то п. Ґрабський присягався перед Пуанкаре, що Українська Галицька Армія це... большевики!

ГОСПОДАР НАЙМИВ СЛУГУ, ЩОБИ ВБИВ ГОСПОДИНЮ.

Перед судом у Катовицях велася розправа проти господаря Ґрабарчика і його слуги Паньчака, за намагане вбивство. Ґрабарчик мав стару жінку, якої конче хотів позбутися. Одного дня, коли Паньчак їхав з Ґрабарчиковою до міста, здержав коні і почав її бити колом по голові. На крик жертви збіглися люди і перешкодили в убивстві. У слідстві виявилося, що Паньчакови дав Ґрабарчик 1,000 зол., якщо він убє його жінку. Суд засудив Ґрабарчика на 5 років, а Паньчака на 7 років тюрми.

СТРІЛЯНИНА НА СЕЛІ.

У Вербяннах, пов. Яворів, поліція пострілила смертельно Федя Занька, який сховався на поді стайні і звідси стріляв. Від одержаних ран Занько незабаром помер.

КАРА ЗА МОЛОЧАРСТВО.

Івана Турка з Нагачева покарало староство в Яворові гривною 15 зол. за те, що скликав без дозволу влади сходини доставців молока до молочарні у Свидниці. Покараний зголосив відклик до суду.

ВЕЛИКА РАДЯНСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

Підчас 1-травневого свята в Москві урухомлено велику радіостацію Комінтерну з силою 500 кільоватів. Вона двічі сильніша від найбільшої радіостації в Америці.

БОМБИ ВПАЛИ НА ПОТЯГ.

Біля стації Ґатчина під Ленінградом упала з радянського військового літака бомба на особовий потяг. Один вагон III. кляси розірвано на кусні, причому згинуло багато пасажирів. Проти летуна ведеться дохождення.

ЛЕТЮЧКИ.

В народній школі в Мраници хтось вибив вікна в клясах і в мешканні директора. На місці знайдено летючки в українській мові, в яких накликується до бойкоту польських шкіл.

ШЕРВУД ВЕРНУВСЯ.

Росел Шервуд з Ню Йорку, фінансовий агент бувшого мейора Вокера, котрий був утік і на котрого суд наложив кару $50,000 за те, що не ставився до переслухання, вже є в Ню Йорку. Каже, що є без цента, що не вів ніяких фінансових операцій Вокера, а покинув місто тому, що не хотів свідчити у справах, які відносилися до приватного життя Вокера.

ЯК ПРИЙШЛО ДО ПРОЦЕСУ ПРОТИ АНҐЛІЙЦІВ.

„Послєднія Новості" (ч. 44-20) передають московські вістки, які кружать у Москві про недавний процес проти інжинірів фірми Вікерс.

Дня 15. березня ц. р. був у московській опері Сталін. Нечайно погасло світло. Зчинилася паніка. ҐПУ думало, що світло вмисно згасло, щоб уможливити заговірникам замах на Сталіна. З Лубянки кинулися до опери відділи війська ҐПУ; самого диктатора просили, щоби вийшов з театру. Незабаром вияснилося, що причиною наглої темноти було ушкодження машини, яку на московській електростації поставила фірма Вікерс.

Розлючений Сталін приказав знайти винних і їх примірно покарати. ҐПУ виповнило приказ більше навіть, як треба, бо арештувало Анґлійців без порозуміння з комісарем закордонних справ. Опісля тяжко було робити відворот. І так повстала ціла трагікомедія.

СМІЛИВА КРАДІЖ.

До Польського Банку у Львові прийшов возний з окружної шкільної ради, Н. Малик, надавати гроші. Біля касового вікна хтось витягнув йому 2 пачки банкнотів по 2,000 золотих. Заки Малик зорієнтувався, по злодієви не стало й сліду.

ФАЛЬШИВІ УРЯДОВЦІ ЗА КРАТАМИ.

По Станиславові вешталися кілька людців, що підшивалися під урядову фірму — урядовців скарбової сторожі, і натягали легковірних на ріжні суми. Фальшивих урядовців арештувала поліція і в слідстві виявилося, що вони називаються: Попель, Мород і Пруль. Всі вони походять з Болшовець, пов. Рогатин.

ВЖЕ 34 РОКИ ВАНДРУЄ.

Пилип Люіс, австралійський Жид, що приняв християнську віру, постановив при хрещенні ціле своє життя присвятити ширенню Христової віри між первісними мешканцями Австралії. Він уже проповідує 34 роки і в тім часі перейшов 239,000 миль. Пилип Люіс ніколи не приймає заплати в грошах, а все вдоволяється скромними пожертвами в натуралях.

ПОКАРАЛИ ЗА ВИМУШЕННЯ.

Оскар Ґандель з Реджайни приїхав недавно до Вінніпеґу. Тут він стратив у якімсь бизнесі з одним бизнесовцем $35. Це його так заболіло, що він загрозив, що по цілім місті буде чорнити бизнесовця, якщо він не поверне йому $35. Бизнесовець грошей не віддав, а звернувся до поліції з доненням за вимушення. Суд виновника покарав.

МИЛИЙ ГІСТЬ У РЕДАКЦІЇ „НОВОГО ЧАСУ".

Дня 27. квітня ц. р. загостив до редакції „Нового Часу" Українець-змагун, що бореться в міжнародньому спортовому цирку, який перебуває тепер у Львові — **Борис Білевич.** Він познайомився з усіми членами редакції, говорив з ними короткий час, при чому заявив, що йому незвичайно мило, що він врешті по світовій скитальщині попав у Львові між Українців, які відносяться до нього щиро та сердечно.

Щоб краще зорієнтувати наших читачів про нашого земляка змагуна, який на міжнародній спортовій арені виступає у синьо-жовтій ленті і заступає собою українську важку атлетику, подамо його коротеньку біоґрафію. Білевич має тепер 28 років і походить з Києва. В Києві, а згодом у Білгороді, покінчив гімназію і тепер є студентом 5-го року університету у Відні.

На питання — чому вибрав собі крім студій ще важку атлетику, Білевич заявляє, що йому подобається та царина спорту, а в одночас залежить йому на тому, щоб на важко атлетичному рінґу була заступлена й Україна. Від себе додамо, що Білевич це один з найінтелігентніших змагунів між тими, що гостюють тепер у Львові, а львівська публика так його полюбила, що при кожній його появі на рінґу уладжує йому просто овації.

ГОЛОД, БЕЗРОБІТТЯ, БАНДИТИЗМ.

Кореспондент „Морнінг Пост" пише з Гельсінґфорсу: Прибувші з СРСР закордонні спеціялісти, які довго перебували в ріжних околицях СРСР, оповідають, що в Совітах зростає голод, безробіття й бандитизм. Справи харчування представляються дуже зле. Після провалу промислового пляну прийшов скорий зріст безробіття. В одній лише Москві не мають праці 8 тисяч учителів, тисячі інжинірів і десятки тисяч робітників. Не маючи змоги прокормити діти, родичі вивозять їх на великі залізничі стації і там їх лишають. Число беззахисних росте. Ґрізні розміри прибирає бандитизм, головно в полудневих містах СРСР, як Одеса й інші. Трапляються бунти, які безпощадно здавлюють.

ҐРАФИНЯ ХОЧЕ БУТИ ЖЕБРАЧКОЮ.

Ґрафиня Кароліна Чіракі, вдова по ґрафі Івані Чіракі, внесла просьбу до поліції в Будапешті, щоб її було вільно жебрати на вулицях міста. Її батько (Жид) був колись найбогатшим купцем у Будапешті. В 1914 р. вона вийшла замуж за ґрафа Чіракі проти волі батьків. Муж втратив все своє майно і тепер богата колись ґрафиня хоче жити з жебранини, бо її жидівська родина не хоче їй помогти.

СУД КАРАЄ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

В день імянин Пілсудського урядили польські студенти манїфестації. Деякі з них поводилися так, що потягнено їх до судової відповідальности. Цими днями станули перед судом 6 студентів, з яких суд покарав: 2 присуджено на грошеву кару, 2 справу відложено, а одного звільнено від кари.

ОЧЕВИДЦІ РОЗКАЗУЮТЬ ПРО СТРАШНІ КАРТИНИ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ

ЛЮДИ МАСОВО ТІКАЮТЬ ЗІ СВОЇХ ОСЕЛЬ У СВІТ ЗА ОЧІ, ШУКАЮЧИ РАТУНКУ ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТИ.

ВАРШАВА (Польща). — Особи, які приїздять останніми часами з радянщини, розповідають про жахливі картини голоду серед населення півдня України й Криму. Всі залізничі двірці запаковані людьми, які думають знайти ратунок від голодової смерти втечею з рідних місць. Всі потяги перевантажені людьми, які часто чекають тижнями нагоди попасти на потяг. Серед таких „утікачів" панують ріжні недуги, а зокрема тиф. Багато їх гине від виснаження та голоду. Особливо масово вимирають діти.

На ґрунті голоду шалено зростає бандитизм. Особливо він розвинений у кримських містах та в горах. Дійшло до того, що навіть у багатьох містах стало небезпечним появлятися на вулицях по 7-мій годині ввечір, бо грабіжники не лише роздягають до нага свої жертви, але й часто вбивають їх. З ріжних кінців України доносять, що все частіше трапляються випадки людоїдства, з чим влада тепер безсильна боротися.

КУПУЮТЬ ПШЕНИЦЮ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Радянське торговельне представництво в Лондоні, „Аркос", закупило 15,000 тон пшениці. Зерно поспішно перевезуть з Канади на чотирох пароплавах до російських портів над Балтійським морем.

НОВІ АРЕШТИ В САМБІРЩИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Поліція перевела численні ревізії серед Українців та арештувала й перевезла до самбірської вязниці ученицю вчительської семинарії з Бутовиськ, Марійку Мицаківну, абсольвента гімназії Миколу Гнатова та його брата, селянина Івана з Викотів. У цих двох братів поліція переводила ревізію аж два рази, поки знайшла потрібні їй „докази вини" обох братів, щоб на підставі тих „доказів" арештувати їх.

Крім того переведено ревізії в льокалях „Просвіти" у Викотах, Луці, Бараничах та в інших місцевостях, а також у багатьох мешканців цих місцевостей. Цими ревізіями та арештами поліція тримає під терором цілу Самбірщину.

ПОЛЬЩА СПРОСТОВУЄ.

ВАРШАВА (Польща). — З урядових кол повідомляють, що Польща не веде тепер ніяких переговорів з Німеччиною в справі данціґського коридора. Пляни Розенберґа про винагороду Польщі коштом України за цей коридор, а також допомогу їй вийти до Балтійського моря через Литву й Мемель, тут називають фантастичними й не на часі.

ПОЖЕЖА В РОСІЙСЬКІЙ ФОРТЕЦІ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — З кордону Росії, а також з Фінського заливу, повідомляють, що там видно велику пожежу, яка буяє в російській фортеці Кронштадт. Чорні хмари диму та клуби полуміни видно далеко й вони свідчать про те, що там горять склади нафти. Вибухів не чути, але всі думають, що ця пожежа знищить до два отсю російську твердиню над Балтійським морем, яка захищає Петербурґ від моря.

З російських джерел покищо не можна нічого довідатися про цю пожежу.

ПОЧИНАЄТЬСЯ КОНСОЛІДАЦІЯ КИТАЮ.

ТЯНДЗІН (Китай). — Після заключення перемиря з Японією в Китаю помітно почалася консолідація. Авторитет центрального нанкінського уряду значно скріпляється, а крім того йому тепер розвязані руки для приборкання ріжних ґенералів та ґубернаторів провінцій, які часто виходили зпід впливу центрального уряду. Головно сподіваються, що скоро наступить примирення Нанкіна з Кантоном, а тоді північний та південний Китай обєднаються до боротьби з комуністичними бандами, які ще в деяких провінціях нишпорять та тероризують населення.

В умовах перемиря між Японією та Китаєм є укрите признання Китаєм незалежности Манджурії разом з провінцією Джеґол. Це також відібється позитивно на стараннях манджурського уряду скорше закінчити процес творення й упорядкування нової держави.

УРЯД ГІТЛЕРА БЕРЕТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Уряд виробив законопроєкт та фінансовий плян для боротьби з безробіттям. Члени ґітлерівської партії сподіваються, що за кілька місяців безробіття в Німеччині не буде, а разом з тим і фінанси держави та взагалі її економічне життя відродяться.

Та торговельно-промислові й фінансові кола не думають так рожево, як політичні лідери-націонал-соціялісти.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЦІСТИЧНО-ПОЛЬСЬКІ ТОРГИ.

З Парижа знов доносять про нові торги за українську шкіру.

Відповідно до донесення паризького кореспондента „Ню Йорк Таймсу", іде цим разом далі ще про пакт чотирох великих держав. Отже Франція нібито вже схиляється до пропозиції Мусолінього віддати політику Европи під керму чотирох великих держав, себто Італії, Анґлії, Німеччині й Франції. Невдоволена з такого укладу сил в Европі Польща. Ображена, що її не допущено до пакту як пяту державу, Польща стала накладати з Німцями, обіцюючи їм уступства в „коридорі" під умовою, що Польща дістане за це „відшкодування" на українській території на дорозі до Чорного моря. Франція цими коншахтами є сильно обурена: її ображає, що Польща не тільки трактувала поважно цей плян, який виринув від гітлерівців, але, що більше, вживала його для роблення натиску на Францію. Польща дістала відправу, і вона нині є зізольована.

Ця кореспонденція показує, що Франція вже не боїться проєкту пакту чотирох великих держав, пропонованого Мусолінієм. Видно, Франція вже не боїться, що при тому пакті політикою в Европі будуть верховодити її вороги: Італія й Німеччина. Вона певно дістала вже ґарантії, які запевняють їй далі верховодство в Европі.

Діставши це запевнення, Франція знайшлася в новому положенню. Вона може тепер свою геґемонію в Европі спирати на Анґлію, Італію й Німеччину. Це є багато кращі підпори, ніж старі підпори: мала антанта й Польща. Франція певно дала своїм льокаям до зрозуміння, що вона про них вже не дбає. Держави малої антанти видно ковтнули свою гордість та відійшли мирно. Та Польща не з тих: вона має амбіції бути великою державою. Вонаж має 33 міліони душ населення. Полишена сама собі, Польща пішла на підшепти гітлерівців, які, добуваючи владу, говорили Німцям багато про здобуття коридора, а добувши її, побачили, що в них на добуття коридора нема сили. Не лишилося їм нічого іншого, як добиватися коридора інтриґою. Обіцянки гітлерівців відшкодування Польщі за коридор коштом України покриваються з давніми плянами польського диктатора Пілсудського, яких випливом був відомий союз з Петлюрою та похід на Київ у 1920 р.

Хоч як образливі для Українців польські торги з гітлерівцями, то всетаки вони в дечому прочищують атмосферу. З одного боку, вони є добрим ударом для старого польського коника, що, мовляв, Українці накладають з Німцями; з другого боку, вони є ударом по ґрупі Андрія Лівицкого, котра проповідувала, що Польща хоче будувати самостійну Україну.

О. Сновида.

Микола Хвильовий.

Глуха вістка з радянської України досягла до Львова: про смерть Миколи Хвильового. Тепер часописи повідомляють, що він скінчив самогубством.

Кождий, хто стежив за літературно-політичним життям радянської України в останніх десятьох літах, знає імя Хвильового. В нім єдналися три постаті: таланови того письменника, публіциста і—характерної людини, типу так рідкого на стероризованій большевиками Україні.

Коли вибухла большевицька революція й Москва сунула на Україну, яка ще горіла вогнем національного повстання, мусіла вона зявитися там з облудною фразою — „українізації". І в ту „українізацію" повірили досить люей: повірив М. Грушевський, повірив В. Винниченко, повірили багато Галичан. Повірив і Хвильовий — і разом з іншими товаришами пера (Сосюра, Бажан і ін.) — віддав свій хист на служення—як він думав — інтернаціональній революції...

Але хутко в нім зродилися сумніви — ті самі, які роздирали душу Гоголя, сумніви — чи можна зєднати разом дві ворожі стихії: українську душу й душу Москаля. Чи можна славити „інтернаціональну" революцію, яка—чимраз більше — відслонювала своє грабіжницьке, завойовницьке обличе російського імперіялізму.

Його душа двоїлася, його перо тремтіло, а нераз — коли писав гимни на честь Леніна—зпоза рядків виривалося прокляття ненажерному ворогови, який начепив облудну маску братерства, щоб тим лекше одурити й уярмити — його Україну, яку він так шаленно кохав. Так повстали його твори (особливо — „Я — романтика"), пристрасні, талановиті, героїчні, але повні муки й укритого болю творця, який силоміць хоче злучити ворожі стихії.

Ціла революція в її боротьбі, в її страшних проблемах суспільних і одиниці, — проходить у тих творах і назавше лишиться блискучим спомином того, чим жило й мучилося покоління Хвильового...

Але красне письменство йому не вистарчало. Широкі круги читачів чекали від нього більшого — шукали синтези. В країні, де свобідне слово було здушене — вільні менше більше думки можна було висловлювати лише в формі белетристичній, але Хвильовий хотів їх сформувати ясніше — й виступив з розвідками, в яких виразно **поставив гасло: ми повинні боротися за нову людину, загартовану, сильну, могучу й появу такої людини — звістувати в літературі.** На яких жеж зразках має та література взоруватися? І ось тут Хвильовий рішучо ставляє тезу: **тільки на західно-европейських**, не на російських; не треба плутати політичного союза України з Росією (він вірив ще, що то був „союз") — з відносинами літературними. Ті останні на Україні повинні вести до затіснення звязків з **Европою...**

Це був страшний удар по ідеї отого „союза". Москва розуміла, що не можна розріжняти між кораном і Магометом. Коли Хвильовий признавав Магомета (політичний провід Москви), але неґував — коран (її культурний провід), — то це очевидно приведе й до політичного розриву з Москвою. І тоді совітська інквізиція взялася до Хвильового, особливо коли він, в своїм творі „Вальдшнепи" (роман) — договорився до **апольоґії — українського фашизму.**

На нещасного автора посипалися громи офіційної найнятої критики йому відібрали його журнал, зажадали знищення дальшої частини „Вальдшнепів" і — нарешті — каяття... Зломаний душевно Хвильовий — „покаявся", підписав підсунені Москвою заяви самоосуду, й старався піти новими рейками... Але — брехати собі самому не міг. Вільне слово не далося скувати; служити зненавидженій Москві, яка насміялася з його найсвятіших ідеалів, яка під покришкою гарної ідеї — запрягла його та його товаришів на службу рабів — він не міг...

Стрілом у чоло скінчив з собою, лишаючи в українській літературі велику люку, а даючи собою приклад, що люди характеру на Україні під Москвою — можуть лише: або бунтуватися, або — вмирати. Жити й славити завойовника він не хотів...

Напевно дальші звістки принесуть нам більше про трагічну подію.

Хай приклад Хвильового лишиться вічним мементом тим, які думають, що під чужинецькою займанщиною може вільно розвиватися українська думка. Хай його смерть ляже вічним прокляттям на память московських окупантів.

З ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ.

Польський терор проти Українців переводиться систематично й розповсюднюється не лише проти окремих осіб, але й проти українських інституцій та орґанізацій. Щоденно відбуваються судові процеси проти членів УВО та ОУН, в приналежности до цих орґанізацій польська влада старається обвинуватити кождого активного Українця, бо за це суд засуджує на найвищу кару. Людей переслідують і вязнять навіть за читання української літератури, а особливо нелеґальної, яка в значній скількости зявляється під Польщею.

В черзі переслідування українських кооператив Поляки почали тепер робити шалений наступ проти Маслосоюза, який в Европі здобув собі високе імя та признання за масло найкращої якости. Та покищо Маслосоюз успішно бореться з польським наступом і розвивається, далі, побиваючи й польські й жидівські капітали в торговлі маслом з Галичини. Не зважаючи на фінансову та адміністративну підтримку польської кооперації на українських землях, вона не може зломити розвитку української кооперації, яка визначається своєю солідарністю праці та високою якістю своїх продуктів і кооперативною чесністю при задоволенню споживачів.

В часі Великодніх Свят майже на всіх стрілецьких могилах були поставлені нові хрести. Поліція ночами ці хрести поздіймала, але селяни поставили нові. В деяких випадках селяни ставлять хрести вже четвертий раз, але ляцька поліція невтомно й завзято воює з хрестами на українських могилах. Особливо польська поліція стерегла могили мучеників за волю України: Біласа, Данилишина, Старика та Березинського. Та, не зважаючи на це, на них також появилися були українські вінці з відповідними написами. Величаве свято української молоді, що відбулось у Львові, дуже сполошило польську поліцію та польських „гура - патріотів". Для багатьох з них не зрозуміло, як могли на вулицях „їх" Львова зявитися 100,000 української молоді, з якої кадр вийдуть нові борці за волю України.

Життя всього населення під Польщею тяжке, а зокрема українського найгірше. Заробити бідному чоловікови не можна нічого, бо нема роботи, а коли й знайдеться яка робота, то Поляки дають її лише своїм. Тимчасом податки все збільшуються, що остаточно підтинає сільське господарство, отсей головний варстат української праці. Всі селяни задовжені так, що вже ніхто не має надії віддавати боргів. Населення жиє надіями на те, що прийде якась заверюха в Европі взагалі, а в Польщі зокрема, котра змінить усе до ґрунту.

Та, не зважаючи на всі злидні й ляцький терор, українське населення не падає духом і сподівається також діждатися часу, коли знову, як у 1918 році, зявиться нагода боротися проти Ляхів, щоби викинути їх з рідних українських земель. Ніхто не вірить, що так може бути далі, як воно є тепер, а тому з цеї зневіри виростає віра в можливість змін. Молодь особливо активізується в національній праці, а старше покоління, яке колись було на час повірило, що Польща може на довше запанувати на українських землях, тепер побачило, що найменше потрясення в Польщі, або в Европі, яке зачепить Польщу, неминучо приведе до кінця панування Польщі на українських землях.

Панування Польщі на західніх землях України підтримується лише тим, що на тім боці ризького кордону панує другий окупант, Москва, який перешкаджає почати активну боротьбу за обєднання українських земель в одну незалежну державу. Та й на тім боці ризького кордону також іде уперта боротьба Українців проти окупантів Москалів. Там також нарід жиє надіями на скорі зміни, бо ніхто не вірить тепер ні в силу комуністичної влади, ні в силу бувшої Росії, яка на очах цілого населення все більше занепадає й поволі вмирає як велика потужна держава.

ЯК АНҐЛІЯ ПОЧАЛА ВЕЛИКУ ВІЙНУ.

Паризька ґазета „Еко де Парі" публікує спогади бувшого премієра Анґлії, Ллойда Джорджа. В своїх спогадах отсей творець Верзайського мира розповідає, як 4 серпня 1914 року Анґлія розпочала війну з Німеччиною.

„Цей день був днем ріжних чуток та непокоючих відомостей. Години минали за годинами, а з Німеччини не було відповіди на наш ультимат. Були лише непокоючі відомости про похід німецьких військ до бельґійського кордону. Наступив вечір, а відповіди ще не було.

„Після 9 години ввечір мене покликали в кімнату засідань ради міністрів. Я знайшов там Асквіта й сера Едварда Ґрея. Обидва вони були дуже заклопотані. Незабаром прийшов Мек Кенна. Була перехоплена телеґрама з Берліна німецькому посольству в Лондоні. Телеґраму розшифрували й довідалися, що вона повідомляла німецького посла, що анґлійський посол у Берліні зажадав у 7 годині ввечір свого пашпорта й оголосив війну. Телеґрама ця була така: „Німецькому послови в Лондоні. Анґлійський посол зажадав свого пашпорта й скоро по 7 годині оголосив війну. Яґов".

„Тимчасом від сера Едварда Гошена (посла у Берліні. — Ред.) не було ніяких відомостей (його телеґраму затримала німецька влада). Ми губилися в здогадах, не розуміючи, що могла значити ця мовчанка. Створилося враження, що Німці намагаються прискорити початок війни, щоб несподівано напасти або на анґлійську фльоту, або на анґлійський беріґ. Ми сиділи довкола великого зеленого стола, в знаменитій салі, в якій у минулому було зроблено стільки дуже важних рішень. У тім часі салю взагалі дуже зле освітлювано, а тепер ще до того не всі лямпи були засвічені. В сутінку можна було уявити собі, що тіни всіх великих Анґлійців беруть участь у нараді, від якої рішення залежить доля імперії, котрій вони служили все життя: Чатам, Піт, Палмерстон, Дізраелі, Ґледстон...

„Чи повинні ми оголосити війну негайно, чи в півночі. Час ультимату кінчався в півночі по середньо европейському часі, себто в 11 годині по ґриніцькому часі. Ми рішили чекати до 11 години. Може за цей час прийде з Німеччини повідомлення про її намір не порушувати невтральности Бельґії. В цьому випадку залишалася невелика надія владнати конфлікт скорше, ніж зударяться дві ворожі армії.

„В міру того, як наступав цей час, салю охоплювала глибоко-врочиста атмосфера. Наші погляди з трівогою слідкували за дверима й за годинниками. Ніхто нічого не говорив. Бам!... І в нічній тишині почувся глухий дзвін Біґ Бена. Вестмінстерський дзвін вибивав найстрашніший час, котрий довелося переживати Анґлії від дня її заснування. В салі настала мертва тиша. Останній, одинацятий, удар дзвона відбився ніби молот долі.

„Двацять мінут пізніше до салі увійшов Вінстон Чорчіл. Він сказав нам, що всім анґлійським военним суднам вже післано радіотелеґрами з повідомленням, що вони мають робити. Скоро ми розійшлися. Тої ночі нам не було про що говорити".

Отак Анґлія, відповідно до сповідання Ллойда Джорджа, почала велику Війну з Німеччиною.

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

(14)

Ці зазначені три міністерства, де, так би мовити тривіяльно, було найприбутковіше урядувати, і за допомогою представників яких буйно розвилася на Україні найріжноманітніша спекуляція, були переповнені особами, навіть не української національности.

Праці по них, може іноді й досить специфічної, було багато, й зроблено було чимало, але над усім же по цих міністерствах домінувала ідея відбудування великої Росії, й для неї, цієї наступної незабаром, великої, єдиної, неподільної Росії й провадилася робота. На Україну дивилися як на тимчасову вивіску, як на базу майбутнього.

Пан С. Гербель, наприклад, оповідав князеви Трубецькому (майжеж уся титулована Росія тоді зїхалася до Київа), що, покладаючи надію на майбутній наступ на північ союзних та російських армій, він навмисне залишив недоторканими величезні припаси хліба й сукна на півночі Чернигівщини та Харківщини, що їх потім там легенько захопили большевики. (Спогади кн. Трубецького „Архив русской революціи". т. XVIII, стран. 157).

Взагалі в розпорядженню правничої комісії Національного Союза було дуже багато матеріялів, які яскраво говорили про величезні зловживання, звязані з іменем п. С. Гербеля. Можливо, що це було діло рук його найближчих прибічників. Матеріяли ці було передано до Верховної Комісії, але наступні події стали на перешкоді виявленню їх.

„Розвинення українського руху загрожує відірванням від Росії краю з найурожайнішими ґрунтами, з копальнями камяного вугля, з багатими покладами руди, соли й інших природніх багацтв, які забезпечують буйний розквіт сільського господарства та промисловости, краю, що прилягає до Чорного моря з прекрасними пристанями"... це уступ з надрукованого в ч. 181 „Кіевлянина" за 1917 рік протесту професорів Київського Політехнічного Інституту проти сприяння національному рухови на Україні.

І одним з перших підписів на цьому протесті був підпис професора Ваґнера, якому менш ніж за рік довелося бути в складі уряду цього самого „відірваного від Росії краю", як міністрови праці.

За державного контрольора Афанасієва, людину досить відому в Київі, можна сказати, що це був щирий ворог і української самостійности, і української національности. Афанасієв узяв потім у міністерстві Гербеля теку міністра закордонних справ і навіть „хитався", як досить делікатно каже шановний автор, у своїй льояльности щодо гетьмана (стор. 423).

Шановний автор бажає змалювати ще українським і державний секретаріят, де на чолі стояв п. Завадський, прокуратор Петроградської Судової Палати за останніх часів царської реакції, що нібито твердо вів „національний" курс. За помічників у нього були: п. Микола Могилянський, „український етноґраф і археольоґ", і Володимир Романів (брат Олексія), той самий, що, перебуваючи на своїй посаді, відмовився визнати себе за громадянина Української Держави і... залишився на тій же посаді.

Але там же мусить шановний автор з сумом додати, що п. Завадський, опинившися на еміґрації, в своїх спогадах заявляв, що стоїть він за „единство русскаго племени" і проти „всякого сепаратизму" (ст. 66).

А Микола Могилянський у своїх спогадах теж з еміґрації каже: „Я считаю себя русским, отечеством своим считаю Россію" — (ст. 75 його спогадів). Зазначує він, що за часів праці в Державному Секретаріяті — „вера в будущую Россію" не покидала його (стор. 91). І далі каже, що в складі Лизогубівського кабінету були міністри російського походження: Гербель, Афанасієв, Завадський, й „обвиненіе их в измене России (тобто в самостійницьких українських прагненнях) не только фактически не может быть обосновано, но и просто неумно" (стор. 93).

Щодо характеристики взагалі першого Лизогубівського кабінету покличемося ще на авторітетного свідка, п. Дм. Дорошенка, що входив до кабінету як міністер закордонних справ. Таке пише він при кінці липня 1918 року: „Не почуваю під собою ґрунту у внутрішньому становищі краю... Так, як гадаю, мають покликати до кабінету ще двох, трох, чотирох Українців... тоді справа наполовину вже виграна. Розуміється, зараз же має бути переведена земельна реформа — парцеляція більших маєтків за викупом, амнестія, переміна місцевої адміністрації, зміцнення національного курсу не на словах, а на ділі. Жду всього цього нетерпляче, бо як цього не буде за який тиждень, два, то готовий тратити віру в будь яку рацію власної роботи й участи в цім правительстві" (Дм. Дорошенко: „Мої спомини", ч. III, стор. 76—77).

А людина, що теж входила до цього кабінету як помічник державного секретаря, каже: „Міністерство Лизогуба не було сепаратистичне; воно жило надією на відродження Росії (стор. 93 спогадів Могилянського).

Отже, здається нам, що не вживаємо ми кривого зеркала, коли кажемо, що перший кабінет Лизогуба в значній більшости складався з людей чужих і ворожих до України й українства!

Зупинимося на хвилинку на титулуванню гетьмана. Шановний автор надає чомусь великої ваги титулови „Ваша світлість" (стор. 74), але українські кола, що навіть прихильно ставилися до ідеї гетьманату, не могли не вбачати в уживанню цього чужого, цілком неукраїнського слова, знову ж таки прагнення до чогось російського й нехтування старого історичного титулування „Ваша ясновельможність". Але це між іншим.

„Перші два місяці напруженої праці кабінету під головуванням Лизогуба доказали, що основну лінію державного будівництва взято зовсім вірно, і що кабінет виявив повну здатність до ділової праці" Так заспокійливо починає шановний автор XXV розділ своєї праці (стор. 374).

(Далі буде).

Моя жінка так любить видавати гроші, що я не можу їй настарчити. Наприклад, ти не всилі уявити собі, скільки вона видає на рукавички!

— Я не можу нарікати, моя жінка зовсім не носить рукавичок.

— Якжеж ти робиш це?

— Дуже просто. Я купив їй перстень з брилянтом.

О. Олесь.

НАС ЖДУТЬ!

Нас ждуть, що знову ми повернем
На рідні села і міста,
Що ми ярмо з народу скинем
І матір знімемо з хреста.

Нас ждуть по тюрмах бідні бранці
І сплять, нас бачути у сні;
Щоб знов в сльозах устати вранці
І гризти грати навісні.

Нас ждуть в ярах і пущах темних
Голодні й голі втікачі
І вже до гуртків таємних
Не прислухаються в ночі.

Нас ждуть з Зеленій Буковині,
В Угорщині, в Галичині,
На кожнім кроці України,
Де тільки падали борні.

Де впало крови хоч краплина,
Де тільки тихий стогін чуть,
Всі, як душа одна єдина,
Нас ждуть!...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Організаційне віче жіночого відділу ОДВУ.

Дня 21 травня ц. р. відбулося перше жіноче віче заходом новоутвореного жіночого відділу ОДВУ під назвою „Доньки України" в галі Народного Дому в Ню Йорку.

Віче почалося відспіванням гимну „Ще не вмерла", опісля привітала зібраних в імени новоутвореного відділу п. Посацька й покликала на предсідательку п. А. Середу, а на секретарок віча п. Лехицьку й п. Ірину Середу.

П. І. Середа відкрила віче й пояснила, що скликано його в ціли зорганізування українського жіноцтва, що ще не обєднане ніякій іншій організації, в окремий жіночий відділ при істнуючім ОДВУ, що поруч мужеських відділів вів би живу акцію в ціли допомоги у визвольній боротьбі нашого народу, в ціли утворення Червоного Хреста та утворення Залізного Фонду, що в хвилях воєнних заворушень став би великою помічю, і покликала до слова п. Лисяк.

Бесідниця в своїй промові зясувала діяльність поодиноких жінок ріжних націй в найдавніших часів у відродженню свойого народа. Вона звернула більшу увагу на діву з Орлеану, що в найтяжчій воєнній ситуації зібрала французькі полки й на їх чолі виступила проти ворога, побила його, але й сама згинула на жертвенику свойого краю зі словами „хай живе Франція". Відтак взяла під увагу історію американських жінок. На перше місце висувається постать Марії Вашингтон, матері першого американського вожда й батька вільної країни, що поруч інших свідомих жінок причинились до організації американського жіноцтва й підготовки його на випадок боротьби. Важніші з них: пані Рід, п. Бел, жінка генерала; Кавбер, жінки презвитеріянського священика; Де Бора Семсон, молода учителька, що дала почин до організації жінок в кружок „Доньки Американської Революції". Немалу ролю у відродженню своєї н цієї відограли й ірляндські жінки та Польки, що поруч мужів і синів обєднувались у націоналізмі для здобуття своєї суверенної держави.

В порівнанню до тих жінок яку ролю відограли Українки? Вони у відповідні часі показались незорганізованими, несвідомими, щоб піти рука в руку з мущинами, коли лунав поклик „до бою за край і нарід свій".

Другою з ряду бесідницею була місс О. Негелют, представниця від литовських жінок, що коротко висказала бажання в імени Литовців, що ті готові, хоч самі мають свою вільну державу, піти рамя в рамя з Українцями проти спільного ворога до боротьби, поки Україна не буде вільна. Зі словами: „Хай процвитає організація „Доньки України" і хай живе „Українська Република" скінчила свою бесіду.

П. Середа зясувала, яку силу представляє зорганізоване жіноцтво в світі і яке завдання має українська жінка у відродженню нації. Звернула увагу на час, коли жінки стояли позаду, не мали рівного права з мущинами й мусіли собі його щойно виборити. Завдяки цьому жінка стає нарівні з мущинами, вибиваєтся на високе становище й займає визначне місце на полі політичнім і суспільнім.

І українська жінка повинна піти за прикладом жінок інших націй, здобути собі освіту і знання, а перш за все наше жіноцтво повинно памятати, щоб стати до помочі з мущинами у боротьбі за незалежну українську державу. Мусить обєднатися в новоствореній жіночим відділі при ОДВУ, що, принимаючи ідеольогію українських націоналістів, поставив собі за ціль нести матеріяльну і моральну поміч у боєвій акції в краю і освідомлювати в тому загал на еміграції, а тимсамим і жіноцтво.

Відтак зложив привіт від ОДВУ секретар централі, п. Е. Скоцко, висловлюючи радість, що творяться жіночі відділи, які бажають співпрацювати з мущинами, опираючись на тих самих принципах українського націоналізму. Хоч істнує багато жіночих організацій, дя, на його думку, поведе працю в іншому напрямі, яка в теперішню пору є найбільш конечною. Складаючи подяку президії, що взяла на себе велике завдання, побажав успіхів у дальшій праці.

На закінчення Марія Лехицька пояснила ціль і завдання Організації Державного Відродження України і звернула увагу на ролю українського жіноцтва у визвольній боротьбі, на перші початки українських жіночих організацій перед, в часі війни й у часах листопадового перевороту. Хоч були десятки, сотки, що з горячого патріотизму жертвували своє знання, здібности й енергію в боротьбі за долю свого народу, але загал був незорганізований і несвідомий, яку ролю може відограти жіноцтво на випадок війни. Тому жіноцтво повинно виховувати покоління в революційному дусі, а український загал на еміграції освідомлювати в тому, що лише масовою акцією в цілі піддержки революційно - національного руху на українських землях, лиш перетворенням рабської психіки в революційну, зможемо створити й удержати українську державу. Українське жіноцтво хай буде готове на хвилю, що принесе новий переворот і коли до всенародного зриву мусить стати кожда свідома Українка.

Предсідателька віча візвала присутних до ставлення питань. З огляду на те, що ніхто не забирав голосу, закрито віче відспіванням „Не пора", а опісля переведено спис нових членок.

Марія Лехицька.
Ірина Середа,

—o—

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й.

Організаційні збори Танцюристів „Укр. Н. Т.".

В середу, дня 17. травня 1933 р., в Українській Парафіяльній Галі при Ellicott Rd. в Ланкестер, Н. Й., відбулися організаційні збори Танцюристів „У. Н. Т.".

Зборми проводив інструктор С. Ємчук. У ступнім слові згаданий предсідатель представив нам ціль наших зборів, де, між іншим, висловив, що в Америці й Канаді є поверх 5,000 танцюристів, які є зорганізовані в Т-ва і є зцентралізовані з „головною школою" В. Авраменка в Ню Йорку. Нашим обовязком є це саме зробити, бо спільно краще працювати, як поодиноко.

Наші танцюристи вислухали промову з увагою і на запит предсідателя С. Ємчука, чи хочемо мати таке Т-во, всі радо згодились. По вписі в члени всіх танцюристів вибрано заряд на біжучий рік в такім порядку: предсідателька пані Олена Максимик, заступник п. Стефан Довіняк, рекордовий писар панна Анна Хорт, заст. п. Михайло Кінь, писар фін. панна Ольга Окаль, скарбник, панна Стефанія Оліяр, контрольна комісія: пані Марія Максимик, п. Михайло Зачидло і панна Ева Кирнк.

По виборі заряду ухвалено назвати товариство „Товариство Українських Танцюристів ім. В. Авраменка". Місячна вкладка має виносити 10 ц.

На запрошення предсідателя промовив ще п. Купер, котрий висловив своє вдоволення, що наша молодь зрозуміла значіння організації, любови, солідарности і щирої праці.

Анна Хорт,
писарка зборів.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Перший спільний литовсько-український концерт.

Дня 28. травня відбувся литовський пікнік і заразом концерт, на котрий Литовці запросили наш український хор „Боян" від греко-катол. церкви в Брукліні, Н. Й.

На великій пікніковій галі стали поруч себе два хори та співали литовські й українські пісні. Оба хори вивязалися дуже добре зі своєї програми, а „Боян" дістав бурю оплесків, і мусів співати надпрограмово.

Треба зазначити, що литовський нарід дуже полюбив нарід український, бо навіть навчилися декотрі співати українські пісні.

Перед кінцем програми місцевий литовський священик виголосив красноріччиву промову, в котрій сказав, що народи литовський і український то два сусіди і щирі приятелі від 500 літ, коли вони творили одну державу. Литовці, говорив бесідник, уже по більшій части вільні, а Україна, 40-міліоновий нарід, на жаль, ще далі в ярмі. Литовці й Українці повинні бути як брати й сестри та помагати собі взаїмно.

Мушу зазначити, що то перша такого роду стріча Литовців і Українців у Брукліні, та що на ній було коло 1,000 людей, і що програма відбувалася перед мікрофоном більше як годину і пів, і слухали її сотки й тисячі людей.

Тут не можу не дати трохи критики Українцям. Ми не постаралися про референта, котрий сказав би пару слів від Українців, або бодай подякував Литовцям, що запросили нас до участи і дали нагоду розголосити українське імя.

На закінчення програми оба хори, спільно коло 120 співаків, відспівали „Ще не вмерла Україна" і литовський гимн „Вільнюс", що аж серце радувалося.

Пізніше танцювали, а в парку можна було чути українську пісню, котру литовська молодіж підхопила, тай хоче її найскорше навчитися.

Пікнік був для нас доброю заохотою до народньої роботи, котра, ніде правди діти, у нас в Брукліні йшла кілька років досить тяжко. Наші лідери складали звичайно вину на большевію, але ця тепер тратить увесь грунт під собою. Тому час нам братися до праці.

Учасник.

—

— А що, як ти розвівся зі своєю жінкою?

— Дуже просто! Я дістаю діти, а вона мешкання.

— А як ви зробили з майном?

— Майно дістав адвокат.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN CHORUS REVEALS RICH HERITAGE OF RACIAL MUSIC.

By H. P. Allen.

A glimpse of the cultural background of a race that has reason to be proud, but that has struggled in vain for years for political liberty, was afforded Border folk last night, when the Ukrainian Chorus of Detroit, Leo Sorochinsky director, was heard in a concert of generous length in the Palace Theatre.

The glimpse was one of both tone and color, for men and women of the chorus wore their native costumes, which are bright. Ukrainian women are not afraid of color. They like reds, and blues and greens and purples, set off with black, with heavily embroidered aprons in colors and designs that appeal to the makers, rich and heavy narrow scarves and beads and floral headdresses. Ukrainian men are also gay in their tastes, affecting brilliant sashes and white shirts with full sleeves and brilliantly embroidered and adorned bosoms, which contrast nicely with dark trousers. The choir was a colorful sight. And yet with all that riot of color the costumes were decorous and modest.

The music, some of it, was like the costumes, brilliantly highlighted. It revealed a people, deeply religious, with child-like faith, and a rich folklore of wondrous tales which they have fitted to music, using homely similes—music of the plow, the harvest and the eternal sweet mysteries of nature. Running through it all is melancholy of the Slavic race, made glorious and almost holy in the symphonles of Tschaikowsky, who came of the kindred Russion race. It is the music of people who enjoy life; who love Nature, and yet who stop, every once in a while, to take their world to pieces and to find out what it is all about, without much more success than was met in ancient Athens or even today, for all that matter. And so your Slav, having pondered, falls back on the emotional side of his comfort. One can see that in his music.

Following the music closely last night, one who is familiar with the works of Tschaikowsky or Glazounov can see where they got their inspiration. One hears a bit of one symphony in one and of another in a second, and so on. The master composers have not altered the spirit of the music at all. Neither have they stolen it. They have merely glorified it.

Last night Mr. Sorochinsky and his choristers showed that there is a great beauty in these originals of what is perhaps the finest and most meaningful music the world has ever known. Truly they entered into its spirit. They were light and gay, or sombre and sad, in accordance with the music, and their work brought forth warm applause from an audience that comfortably filled the body of the theatre. They were generous with encores, repeating several of the choruses which caught the audience's fancy.

Perhaps the finest bit of all was "A Soldier's Departure to War," portraying a scene that has taken place many, many times on the history of the Ukrainian race, the more tragic because all too often the soldiers has had to fight for a master he did not love. It tells of a soldier bidding goodbye to his sweetheart. He asks for her handkerchief in order that he may use it to cover his eyes and make death easier should it come to him in battle. The handkerchief is so used, and back home the girl he left behind dies of sorrow. There is a haunting melody in it, carried as contralto solo, while the choir furnishes the background. It was a piece, throbbing with heartgripping emotion, and, it goes without saying, well sung. Somehow that lovely solo voice just fitted the part. None could have done better.

Worthy of mention, too, are the three canticles—religious music. One told a fanciful story of the Mother of God searching for Her Son. Another was heavy with the sorrow of impending doomsday and prophetic warning that all must die, while another told the tale of St. George and the dragon. These were plain music, almost like chants at times, but with deep harmonies that were appealing in their emotional significance.

There was also some solo violin work by Miss Jeanette Kozakevich, who played with admirable technical precision "Gypsy Airs" by Sarasate and Fritz Kreisler's beloved "Caprice Viennois." She responded to an encore.

A pretty touch was added to the concert by the ushers—young girls in the Ukrainian mainden's costume.

(The Border Cities Star,
Windsor, Ontario,
Monday, May 22, 1933).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МЕНВІЛ РОВД АЙЛЕНД. Тов. ім. Михайла Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу вечер 3 червня, в ґодині 6-тій, в тій самій гали, що кождого місяця. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження, як також справоздання делеґата з конвенції. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Неявившийся член підпадає карі, яку ухвалять члени, а урядник подвійну. За уряд: М. Шпак, предс.; М. Кльован, кас.; Ю. Бурак, секр.

ЖИВІ В МЕРТВІМ ТІЛІ.

У Спліті (в Дальматії) рибалки зловили самицю тюленя (морського пса), що взагалі не є небезпечний для людей тай ріжниться від справжнього „людоїда", який живе в глибоких теплих водах. Коли розпороли живіт тюленя, знайшли там 14 живих тюленят. Рибалки віднесли зараз тюленята на побереже та пустили в море, де вони зараз поплили в ріжних напрямах. Хоч тюлениху зловили та вбили в ночі, молоденькі тюленята вдержалися при житті в її тілі аж до

ВІКТОР ЦИМБАЛ ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТ-МАЛЯР ТА ЧЛЕН ДОБРОДІЙ Т-ВА ПРОСВІТА В АРҐЕНТИНІ.

Перебуваючий в Аргентині український артист-маляр, п. Віктор Цимбал, викінчив один із своїх великих образів, „**Катаклізм**".

Образ напевно стане одною з капітальних праць артиста, що зробить його імя відомим не тільки між Українцями. Він є мальований олійними фарбами і має розмір 5 на 2 метри, і представляє бушування стихійних сил природи в безмежному просторі. Ідея твору дуже оригінальна і притім дуже трудна до виконання. Між нами нема знавців штуки, які могли б дати фахову оцінку твору, але талановиту річ може розпізнати і людина пересічного культурного артистичного рівня. Авторови безсумнівно вдалося передати на полотні всю красу, могутність та величність тих незбагнутих сил, якими володіє природа. Образ безумовно притягає до себе глядача. Техніка виконання бездоганна, а краса ліній і чудовий кольорит та влучне примінення фарб світла і тіней зачаровує та дає відчувати ту страшну силу і величаву могутність, які має в собі природа.

Образ цей п. Цимбал відіслав на всесвітню виставу в Шікаґо. Український Павільон цієї вистави одержить один з кращих експонатів, а наша кольонія в Аргентині — почуття, що вона буде зарепрезентована на згаданій виставі значно краще, ніж ми всі того сподівались.

Т-во „Просвіта" та Редакція „Українського Слова" певні, що й ціла Українська Кольонія в Аргентині щиро вітає п. Віктора Цимбала та разом з ними бажає йому якнайкращого успіху в його артистичній карієрі. — („Українське Слово").

СІЛЬСЬКОГО МАЄТКУ НЕ ВІЛЬНО ПРОДАВАТИ.

Пруська влада приготовила проєкт закона, який управильнює сільське право про спадщину. Селянин може мати лише одну посілість і одна дитина може її одідичити. Інші діти можуть мати лише забезпечення. Маєток може бути такий великий, щоби виживив одну родину, а може бути проданий лише за дозволом спадкових судів. Землю могтимуть купувати лише люди німецької крови, себто ті, що між своїми предками до до 4-го коліна не мають жидівського або барвного походження.

—

Івась вплив очі у свою задачу, а руками потирав волосся.

— Що тобі? — спитав його старший брат.

— Та не знаю, що тепер зробити! — відповів менший брат розпучливо.

— Що сталося?

— Не знаю, що мені тепер робити. Слово „професор" я написав з двома „ф", а тепер не знаю, котре вирадирувати.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК

У ЧЕРВНІ, ЛИПНІ І СЕРПНІ.

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ 50 ПРОЦЕНТ ОПУСТУ

НА ВСІХ ВИДАННЯХ У ЦЬОМУ СПИСІ.

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ!

Хто з Вас іще не має своєї бібліотеки, тепер має нагоду набути її за половину ціни. Також усі товариства, братства, сестрицтва і клюби можуть використати цю випродаж і заощадити гроші, а при цьому мати гарну бібліотеку.

Українці повинні тепер підчас цеї випродажі постаратися, щоб американські бібліотеки використали також отсю нагоду.

Щоб одержати книжки за половину ціни, замовлення не може бути менше від суми одного доляра. Наприклад, хто надішле $1.00, має вибрати собі книжок на $2.00; хто надішле $1.50, має вибрати собі книжок на $3.00; хто надішле $2.00, має вибрати собі книжок на $4.00, і так далі. До кождого замовлення до суми $5.00 треба долучити 10 центів на оплату „асекурації" пакунка, бо при такій випродажі книгарня не може відповідати за затрачені пакунки. На замовлення вище від $5.00 треба надіслати 15 центів.

УВАГА: До цеї оферти не належать книжки шкільні й молитовники. Шкільних книжок і молитовників не можемо продавати по зниженій ціні. Отже просимо покупців мати це на увазі, щоб висилати замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ.

Кождий замовляючий книжки повинен виписати **виразно і чітко** всі титули потрібних йому книжок і обчислити загальну належитість за них. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий переказ (мовні ордер), виписаний на імя, подане у повисшій адресі. Дотичний грошевий переказ треба залучити в листі, оставляючи собі відтинок його посвідку. Хто посилає паперові гроші, повинен такий лист зареєструвати (зареджіструвати). Хто посилає почтові марки, нехай обвине їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не зліпилися в дорозі.

З **Канади** треба висилати гроші лише из Canadian Money Order. Канадійських почтових марок не приймаємо.

Адреса замовляючого мусить бути виписана якнайдокладніше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок заслати 10 центів на реджістровання посилки, бо трапляється часто, що хтось непокликаний забере з почти чужу посилку і її властителеви не доручить. **За недоручені посилки, коли замовляючий не прислав 10 центів на реджістер, книгарня не відповідає.**

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі. Гроші належить посилати рівночасно з замовленням.

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

М.

- **Мала історія України,** напис. І. К. 15
- **Марта Борецька,** історичне оповідання 25
- 1. **Маска,** 2. **Краса,** оповідання А. Чехова 10
- † **Математика,** практичні поради з аритметики та геометрії, Івана Андрущенка, опр. 50
- † **Мелянхолійний валець,** новеля Ольги Кобилянської 20
- * **Микола Джеря,** повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького 60
- * **Місяць свідок** і другі оповідання 20
- * **Молодий вік,** оповідання для молодіжи, Кн. 1 40
- * **Молода Україна.** Провідні ідеї і епізоди — продовження праці Івана Франка 60
- † **Монт-Оріоль,** роман, Г. де Мопасон, пер. М. Шраг. Два томи 1.20

Н.

- † **На білих скалах,** повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський 65
- **Навернений грішник,** оповідання, Б. Пруса 20
- † **Назва України,** з картами, нап. С. Шелухін 10
- † **На зелених горах,** збірка поезій, О. Олеся 15
- † **На воді,** оповідання Ґ. де Мопасан, переклав М. Шраг 60
- † **Найкращі загадки і забавки** для старих і молодих 20
- **Напад на Січ,** оповідання, Данила Мордовця, і **Павло Полуботок,** поема Ст. Руданського 5
- * **Наречена,** оповідання, Георгія Г. Чулкова 15
- † **Нарис римської історії,** нап. К. Лоський 60
- † **Народний Декляматор,** з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. 1.25
- * **Народні казки, ч. 1.** 20
- * **Народні казки, ч. 2.** 20
- * **На стрічу сонцю золотому,** повість Марії Колцуняк 50
- † **Наука природи,** вступні відомости на І. клясу гимназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками 25
- * **Наука про управу землі,** М. М. Белегая 1.00
- * **На филях любови** (поезії); **Опир** (галицька леґенда), нап. І. Мулярчик 10
- † **Національне відродження австро-угорських Українців** (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюк 25
- † **Національне виховання.** Б. Клим 15
- † **Начерк історії української літератури,** написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. 2.00, опр. 2.75
- † **Начерк соціольоґії,** нап. проф. д-р Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Поняття соціольоґії по Зіммелю 20
- * **Начерк стилістики, поетики і реторики,** д-р Конст. Лучаковського 40
- **На чужині,** оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки 15
- * **Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля.** Написав проф. М. Возняк 10
- † **Наші казки,** з образками 20
- † **Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини, Данило Гурч,** народні оповідання Марка Вовчка 20
- † **Незабутні.** Літературні нариси Б. Лепкого 15
- * **Незвичайні дива природи.** А. Н. Нечаєва 20
- † **Незвичайний злодій,** дитективний роман, нап. М. Старик 85
- * **Незвичайні пригоди Матія Сандорфа,** повість в 2-ох томах, Ю. Верного 2.80
- † **Некультурна,** новеля Ольги Кобилянської 20
- * **Не любо — не слухай, брехать не мішай,** Т. Безшляха 20
- * **Не піддавайся біді,** оповідання з селянського життя, д-р А. Чайковського 25
- * **Не родися красний, але щасний** 20
- * **Не-читальник,** Л. Мартовича 40
- † **Німецька селянська війна,** Фр. Енгельса (переклав з німецького В. Левицький) 40
- † **Німецько - український словар** (кишенковий) 65
- † **Новелі,** Кн. І., Юрія Сірого 70

О.

- † **Образки з громадського і письменницького розвитку Русинів** („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в 2-ох частях; перша часть з 10 портретами і 13 картинами 2.00
- † **Огляд бувальщини українського народа,** переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками 20
- † **Огляд історії України,** І. Крипякевича, опр. 50
- † **Огляд території України,** після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко 10
- † **Огляд національної території України.** Д-р Ст. Рудницький 35
- **Огонь на услугах чоловіка** (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі 15
- * **О дванацяти таблицях,** оповідання після народних казок 25
- * **Олюнька,** оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, д-р А. Чайковського 80
- **Оповідання з військового життя** і інші 15
- * **Оповідання про сорок розбійників** 20
- **Оповідання Олекси Стороженка** 15
- **Оповідання Пантелеймона Куліша** 15
- * **Оповідання про заздрих богів,** Мих. Драгоманова 10
- † **Оповідання з Всесвітної Історії,** Ол. Барвінський, в двох частах 80
- * **Опришок** і другі оповідання 20
- † **Орися, Дівоче серце, Січові гості,** оповідання П. Куліша 20
- † **Основи Пластунства (скавтінг)** О. Яремченко 10
- † **Осаул Підкова,** оповідання, В. Будзиновського 60
- † **От собі казочки,** нап. Рудиярд Кіплінг, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. 30
- † **От собі сторійки,** нап. Рудиярд Кіплінг, переклав Вас. Ткачкевич, з трома образцями, брош. 35

П.

- † **Пан Потоцький,** оповідання 15
- † **Панна де Мопен,** роман Т. Ґотіє, пер. М. Шраг, два томи 1.50
- † **Панич,** повість з галицького життя, написав А. Чайківський 1.50
- * **Пачкар,** оповідання, Б. Лепкого 10
- **Перед осуд народа.** „Нечесть" між „чеснотою", нап. д-р Семен Демидчук 20
- † **Перезва,** вірші В. Валентіна 10
- † **Перли міжнародного красного письменства** (Серія англійських клясиків, ч. 1. Чарльс Дікенс: Сверщок на печі, домашня казка, з біографією автора) 40
- † **Пес Баскревілів,** дитективний роман, нап. Конан Дойл 85
- † **Писання Богдана Лепкого,** з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полот. оправі 5.50
- * **Північний бігун колискою народів,** Евгена Єланича 15
- † **Під Корсунем,** історична повість А. Кащенка, вид. 3-те 45
- † **Під одну булаву,** історичне оповідання, В. Будзиновського 60
- * **Підручник движимих образів,** як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура 75
- * **Під шум млинських коліс,** оповідання в 2-ох частях, В. Держируки. 20
- † **Під колесами історії,** д-р С. Томашівський 25
- * **Пісні щирої любови,** поезії Марка Скритого 50
- † **Повісти Т. Шевченка,** І-ий том: Артист, Музика і ін. ІІ-ий том: Наймичка і ін. 90
- † **Поганий день Василя Івановича,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировий, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те 10
- † **Поезії** О. Олеся 50
- † **Поезії.** Твори Т. П. Куліша 50
- † **Поза межами болю,** картина з безодні, нап. Осип Турянський 60
- † **Полонений на Кавказі,** нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. 30
- † **Попович Ясат, Правда та неправда,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського 10
- * **Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими** 15
- * **Порадник для залюблених,** або **Як писати любовні листи** 35
- **Порадник лікарський** 20
- **Починок,** оповідання, Б. Лепкого 15
- * **Порадник лікарський,** написав д-р Силв. Дрималик. Ст. 288 2.00
- * **Поміж ворогами,** незвичайно інтересна повість І. Левицького 60
- † **Поїзд мерців,** картина жертв і трудів, Юра Шкрумеляк 15
- † **Похід Українських Армій на Київ-Одесу в 1919 році** (короткий воєнно-історичний огляд). Часть І., ІІ. і ІІІ. з 23 кольоровими схемами-шкіцами і документами в додатку, М. Капустинський. Ціна 70
- **При битій дорозі,** оповідання з часів війни, написав М. Струтинський 85
- * **Пригода Гука,** незвичайно займаюча повість славного американського автора М. Твейна 75
- * **Пригоди наймолодшого брата,** В. Гнатюка 15
- † **Пригоди статечної миші,** нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка 10
- † **Приказки** Евгена Гребінки, з портретом автора й передмовою Б. Л. 20
- * **Припізнений московський пашпорт,** оповідання, М. Твейна 10
- * **Природна метода лічення** 15
- * **Причта про садівника** та інші оповідання, Мстислава Руса 40
- † **Причепа,** повість Ів. Нечуя-Левицького, опр. 2.00
- † **Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи,** інж. М. Байера 10
- † **Про алькоголізм,** нап. М. Чайковський, з 11 ілюстраціями 10
- **Про батька козацького Богдана Хмельницького.** Написав Мих. Грушевський 30
- * **Провідник,** практичний підручник до науки англійської мови 1.50
- * **Про жіночу неволю в історичнім розвою,** Мик. Ганкевича 30
- **Промови, деклямації і желання на весіллях, хрестинах і забавах** 10
- * **Про полові справи,** нап. д-р Михайло Кос, четверте змінене видання, з образками 30
- * **Пророцтва арабської цариці Михальди** 20
- † **Про світ Божий,** бесіди по природознавству, Ю. Сірого 40
- **Проти алькоголю** 20
- **Про Христофа Колюмба та відкриття Америки** (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель, Вашингтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі 15
- † **Про тифи — черевний, плямистий та поворотний** (з малюнками), нап. д-р Ст. Суковаченко 20
- 1. **Про Шевченкові твори.** 2. **Оферма,** оповідання з військового життя 20
- † **Псалтир.** Твори Т. IV. П. Куліш 50
- † **Психольоґія,** з 14 образками в тексті, нап. д-р Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун 1.00
- † **Психольоґія,** начерк науки про людську душу, нап. д-р Ів. Раковський, брош. 65
- * **Птичка-червоногорличка** і інші оповідання, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука 10

Р.

- * **Рай і поступ,** Мих. Драгоманова 40
- * **Рахункова книжочка,** опр. 50
- † **Революція в Росії** (від 1861 р. до найновіших часів). Ф. Ф-н 15
- † **Рись-мати, брат і сестра в лісі,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського 10
- † **Рідне письменство,** д-р В. Сімовича 10
- † **Рідне слово,** збірка новель і оповідань українських авторів 1.00
- † **Рідні гості** (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Софія Тобілевич (Карпенко-Кара). Ціна 10
- **Різдвяна ніч** (з 10 образками), Миколи Гоголя 20
- * **Робінзон Крузо,** з образками 1.00
- * **Розбійник Кармелюк,** історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького 2.40
- * **Розмова Поляка з Русином,** веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху 10
- **Розмова тверезого пияка Василя з горівкою,** нап. М. Гринишин 5
- **Росія й Україна.** М. Михайленка 25
- † **Рубають ліс,** повість Антона Крушельницького, опр. 2.00
- † **Русалка** й інші казки братів Ґріммів, з ілюстраціями 20
- † **Русалка,** оповідання Ганни Барвінок 20
- † **Русь-Україна а Московщина-Росія,** історична політична розвідка, Льонгина Цегельського 40
- * **Рухомі забави і гри,** І. Боберського 30

С.

- † **Самостійна Україна Р. У. П.** 15
- † **Самоуправа школярів,** нап. Йоганнес Геп, перекл. Вас. Мороз 60
- † **Салямбо,** роман, Ґ. Фльобер, пер. В. Чорний. Три томи 1.50
- † **Сафо,** роман, А. Доде, пер. В. Чорний 80
- **Світові байки в оповіданнях,** Ст. Руданського 15
- **Свято весни,** — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстр.). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі 20
- † **Своє життя,** розмова на біжучі теми, з малюнками, нап. Петро Тихий 25
- * **Серед вічних снігів і ледів,** В. Лункевича (з російського переклав І. Галущинський) 30
- † **Серед куль та гранат.** (Начерки). Евген Воровський. Ціна 10
- 1. **Серце не навчити.** — 2. Побратими. — 3. Вістун. Оповідання 10
- † **Сестра, Козачка, Чумак,** народні оповідання Марка Вовчка 20
- * **Сила і краса,** повість В. Винниченка і **Як баба Горбулиха зробила страйк,** оповідання А. Граб-ка 25
- † **Син України,** історична повість у трох частинах, з ілюстраціями та мапою, сюжет, опрацьовання та редакція Вал. Злотопольця, компонували Ігор Федів та Вал. Злотополець, брош. 1.50, опр. 2.00
- **Сільська вчителька,** оповідання, Л. Чіамполього 10
- * **Січовий підручник до рядових вправ „Впоряд"** 30
- † **Скошений цвіт,** виїмок з галицьких образків, повість Василя Барвінок (Вол. Барвінського), друге видання, із вступом Богдана Лепкого 75
- † **Славні побратими,** історичне оповідання А. Кащенка, видання 5-те 20
- * **Словарик,** пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького 30
- * **Словар українсько-англійський і англійсько - український** (кишенковий), А. Роміна 75
- * **Словар чужих слів,** д-р З. Кузеля, опр. 2.00
- † **„Словар української мови",** Б. Грінченка, в 2-х томах, разом 2180 сторін 6.00
- † **„Словар російсько-український"** М. Уманець і С-ка, в 1 томі, 1040 сторін 3.00
- † **Словник чужих слів** д-ра З. Кузелі (кишеньковий) 65
- † **Сон, Сдарка, Чари, Ледащиця,** народні оповідання М. Вовчка 20
- * **Сонник,** уложений після халдейських, египетських і перських мудрців. З нумерами 40
- * **Сонник (великий) уложений після халдейських, египетських і перських мудрців** (без нумерів) 60
- * **Соняшний промінь,** повість, В. Чайченка 80
- * **Сорок тисяч миль під водою,** роман, Ю. Верного 1.00
- * **Сорокаті штани** і інші веселі оповідання 25
- * **Соціялізм а релігія,** Д. Бориска 15
- † **Соціяльна революція,** К. Каутського (перекл. з німецького) 80
- * **Спартак, провідник римських глядіяторів,** історична повість, Ц. Самойлова 30
- * **Співомовки** або **Веселі вірші,** С. Руданського 50
- † **Співомовки** С. Руданського, зі вступом Б. Лепкого і з портретом автора, брош. 50, опр. 65
- † **Співомовки** Степана Руданського, з портретом автора і з передмовою Б. Лепкого 20
- **Сплачений довг,** оповідання з міщанського життя, Дан. Лепкого 20
- **Спочив мій дух** і інші оповідання 15
- † **Спомини утікача,** В. Леотович 30
- † **Старий горобець,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови переклав Г. Черняхівський, з малюнками М. Погрібняка, видання 3-те 10
- **Страшна пімста,** оповідання з козацьких часів (з многими образками), М. Гоголя 20
- † **Струни.** Антольоґія української поезії від найдавніших до нинішніх часів. Влаштував Б. Лепкий. 2 томи 2.75
- * **Суд чотирох,** сензаційне оповідання з діяльности „Тайних виконавців смерти", Е. Вейлса 40
- **Сумна казка** й інші оповідання 10

Т.

- * **Таємниця Америки** або **Огляд американської культури зперед Христофа Колюмба** 15
- * **Тайни цісарської родини,** опис життя австрійських пануючих 50
- † **Таємний підпомагач,** дитективний роман, нап. Е. Габоріо 85
- † **Так мовив Заратустра,** книга для всіх і для нікого, нап. Фрідріх Ніцше, переклав Лесь Гринюк, з портретом автора, в 4-х частях 1.50
- † **Танець тіней,** роман з рідного побуту, нап. Мих. Яцків, опр. 2.00
- † **Тарас Бульба,** повість М. Гоголя, переклав Ст. Віль, з ілюстраціями 50
- * **Тарас Бульба,** повість з ілюстраціями, Мик. Гоголя 40
- **Тарас Шевченко,** в столітні роковини 20
- † **Твори Володимира Винниченка:**
  - Том І. Краса і Сила та інші оповідання 1.00
  - „ ІІ. Голота та інші оповідання 1.00
  - „ ІІІ. Боротьба й інші оповідання 1.00
  - „ IV. Кузь та Гриць і інші оповідання 1.00
  - „ V. Історія Якимового будинку й ін. оповідання 1.00
  - „ VI. Рівновага, роман з життя еміґрантів 1.00
  - „ VII. По-Свій, роман 1.00
  - „ VIII. Божки, роман (продовж. повісти „По-Свій") 1.00
  - „ IX. Босяк і інші оповід. 1.00
  - „ X. Чесність з собою, роман 1.00
  - „ XI. Хочу, роман 1.00
  - **Всі одинацять томів** 10.00
- † **Твори С. Черкасенка** (поезії), в 2 томах 2.00
- † **Твори Тараса Шевченка,** в 3-ох томах, в опр. 8.50
- † **Твори Тараса Шевченка,** в 5-ох томах, в опр. 15.00
- † **Теорія зглядности,** після Айнштайна написав Петро Франко 10
- **Теорія політики,** приступно виложив Павло Свій 60
- **Терниста дорога,** Укр. Сойм в Америці до його скликання, нап. д-р Семен Демидчук 15
- **Товариська ворожка** 15
- **Товариш,** українсько-англійський підручник до науки англійської мови з доданням словарця 60
- * **Трагедія Галицької України,** Осипа Мегаса 1.00
- * **Три княжевичі і чарівна птиця** 10
- † **Три оповідання** (Воля, Пропасть, Сміх), нап. Л. Андреєв 20
- † **Три оповідання** Д. Мамина-Сібіряка (Старий горобець, Пригоди статечної миші, Поганий день Василя Івановича), з малюнками 25
- † **Три поеми Т. Шевченка** (Сон, Великий льох, Неофіти), з передмовами й поясненнями Богдана Лепкого і з двома портретами автора 35
- * **Тропарик** або **Підручник церковного співу** 30

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

56.

Джесон Грідлі кілька разів упадав зі скелі в потоки води, але кождого разу з великими зусиллями йому щастило знайти для себе ратунок, чіпляючись за камінь та за ростини, які попадалися під руки. Нарешті він знайшов більший відступ на скелі й примостився, наскільки можна, вище. Тут він був певний, що вода його не досягне. Він переховувався під скелею від дощу, як Тарзан зі своїми товаришами переховувався в іншому місці від тої самої зливи.

Коли буря скінчилась і все кругом трохи заспокоїлося, сонце знову почало гріти, як і раніше. Грідлі виліз зі своєї схованки ввесь мокрий і вийшов на горб, де під великим деревом роздягнувся й повісив свою одежу сушити. Він знайшов тут гніздо якоїсь птиці й підживився добре яйцями. Потім ліг на землі й міцно заснув. Прокинувся він, уже цілком відпочавши. Хотів одягнутися, але тут побачив, що його одежа десь зникла.

Він знайшов лише свою сорочку та револьвер й іншу амуніцію, якої невідомий злодій не захопив зі собою. Джесі Грідлі навіть не мав ніякого здогаду про те, хто це міг зробити. Можливо, що якась невідома потвора вкрала його одежу. Грідлі зробив собі з сорочки пасок та прикрився ним трохи. Довкола себе оперезав револьвери й набої. Тепер він був у незвиклому для нього вигляді. Сонце пекло його тіло нестримно, а прикритися не було чим.

Найбільшу непримність Грідлі почував від того, що не мав чобіт. Його ноги зовсім не привикли ходити босими по землі, а тут у додаток ще й каміні були занадто гострі. За кілька днів його тіло привикло до сонця й вітру, дуже посмаглило, а ноги звикли до твердих камінців. Грідлі нарешті поволі привик до свого становища „дикуна", а навіть почував себе тепер уже ліпше ніж в одежі, в якій було парно. Він ішов у напрямі до землі Зораму.